

Sygn. akt XVII AmC 3969/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lutego 2013r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Witold Rękosiewicz

Protokolant: sekretarz sądowy Piotr Grzywacz

po rozpoznaniu w dniu 21 lutego 2013r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa Stowarzyszenia (...) (...) z/s w K.

przeciwko A. R. (...) Firma (...) w Z.

o uznanie postanowienia wzorca umowy za niedozwolone

I. Uznaje za niedozwolone i zakazuje A. R. (...) Firma (...) w Z. wykorzystywania w umowach z konsumentami postanowienia wzorca umowy o treści:

„ Reklamacji podlegają wyłącznie wady ukryte powstałe z winy producenta w

towarze nie zużyтым.”

II. Zasądza od A. R. (...) Firma (...) w Z. na rzecz Stowarzyszenia (...) (...) z/s w K. kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt) tytułem kosztów zastępstwa procesowego,

III. Obciąża A. R. (...) Firma (...) w Z. kwotą 600 zł (sześćset) tytułem stałej opłaty sądowej od pozwu i nakazuje pobranie tej kwoty od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa-Kasa Sądu Okręgowego w Warszawie.

IV. Zarządza publikację prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt A. R. (...) Firma (...) w Z.

SSO Witold Rękosiewicz

Sygn. akt XVII AmC 3969/12

UZASADNIENIE

W dniu 8 maja 2012 roku powód Stowarzyszenie (...) z siedzibą w K. wniósł pozew przeciwko A. R. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą (...) Firma (...) z siedzibą w Z., w którym domagał się uznania za niedozwolone postanowienia zawartego w stosowanym przez pozwanego wzorcu umownym o treści: „Reklamacji podlegają wyłącznie wady ukryte powstałe z winy producenta w towarze nie zużyтым”.

Uzasadniając powyższe żądanie powód stwierdził, iż pozwany w ramach działalności gospodarczej polegającej na prowadzeniu sklepu internetowego posługuje się wzorcem umownym zawierającym zakwestionowane postanowienie. Jako dowód na poparcie swojego stanowiska powód przedstawił wzorec umowny pobrany ze strony internetowej pozwanego [http://\(...\)](http://(...)) zawierający kwestionowane w pozwie postanowienie.

W ocenie powoda kwestionowane postanowienie umowne, które nie zostało uzgodnione indywidualnie, kształtuje prawa i obowiązki konsumentów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy – stanowi zatem niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 Kodeksu cywilnego.

Powód wskazał, iż kwestionowane postanowienie narusza w sposób rażący dobre obyczaje i interes konsumenta, wypełniając tym samym znamiona klauzul z art. 385³ pkt 2, 8, 11, 12 i 13 kc.

Zdaniem powoda postanowienie to wprowadza modyfikację trybu wnoszenia reklamacji, praktycznie wyłączając możliwość jej złożenia np. w przypadku uszkodzeń, na które konsument nie miał wpływu oraz wad jawnych w towarze, który klient otrzymał oraz pozbawiają konsumenta należnego mu zwrotu kosztów związanych z reklamacją.

Powód stwierdził, iż uregulowanie to wyłącza prawa konsumentów przyznane m. in. Ustawą o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej, oraz zmianach kodeksu cywilnego, a także Ustawą o ochronie niektórych praw konsumentów oraz odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny.

Pozwany uznał żądanie pozwu i wniosł o przeprowadzenie rozprawy także pod jego nieobecność oraz o oddalenie wniosku powoda o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, z uwagi na fakt, iż powód nie jest w przedmiotowym postępowaniu reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika.

Rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił i zważył co następuje:

Bezspornym jest, iż pozwany w prowadzonej działalności gospodarczej wykorzystywał przytoczone w pozwie postanowienie umowne. Pozwany temu nie zaprzeczył. Nie zarzucił też niezgodności cytowanego postanowienia z treścią stosowanego wzorca umownego. W związku z tym, okoliczności te należało uznać za przyznane w świetle art. 230 kpc.

W postępowaniu o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone przedmiotem oceny Sądu jest, czy zawarte we wzorcach, kwestionowane postanowienia kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami oraz czy skutkiem tego dochodzi do rażącego naruszenia interesów konsumentów. Nie dotyczy to jednak postanowień regulujących główne świadczenia stron, jak cena lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Decydujące znaczenie dla abuzywności tych postanowień ma fakt, czy zostały uzgodnione w sposób indywidualny czy też zostały sporządzone wcześniej a następnie przedstawione konsumentowi do podpisania bez możliwości negocjacji.

Analizowane w sprawie postanowienia nie dotyczą głównych świadczeń stron. Pozwana nie twierdziła też, iż postanowienie to było przedmiotem negocjacji z konsumentami.

Przesłankami abuzywności postanowień wzorca umownego również jest ich sprzeczność z dobrymi obyczajami oraz rażące naruszenie interesów konsumenta. Istotą pojęcia dobrego obyczaju jest szeroko rozumiany szacunek dla drugiego człowieka.

W stosunkach z konsumentami powinien wyrażać się on właściwym informowaniem o wynikających z umowy uprawnieniach, niewykorzystywaniem uprzywilejowanej pozycji profesjonalisty, przy zawieraniu umowy i jej realizacji, rzetelnym traktowaniu równorzędnego partnera umowy jakim jest konsument. Za sprzeczne z dobrymi obyczajami można więc uznać działania zmierzające do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności, ukształtowania stosunku zobowiązaniowego niezgodnie z zasadą równorzędności stron (tak M. Śmigiel – Wzorce umowne s. 360). Chodzi więc o działania potocznie określane jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania.

Klauzula generalna wyrażona w art. 385¹ § 1 k c uzupełniona została listą niedozwolonych postanowień umownych zamieszczoną w art. 385³ k c. Obejmuje ona najczęściej spotykane w praktyce klauzule uznane za sprzeczne z dobrymi obyczajami zarazem rażąco naruszające interesy konsumenta. Ich wspólną cechą jest nierównomierne rozłożenie praw, obowiązków czy ryzyka między stronami prowadzące do zachwiania równowagi kontraktowej. Są to takie klauzule, które jedną ze stron (konsumenta) z góry w oderwaniu od konkretnych okoliczności stawiają w gorszym położeniu. Wyliczenie to ma charakter niepełny, przykładowy i pomocniczy. Funkcja jego polega na tym, że zastosowanie we wzorcu umowy postanowień odpowiadających wskazanym w katalogu znacząco ułatwić ma wykazanie, że spełniają one przesłanki niedozwolonych postanowień umownych objętych klauzulą generalną art. 385¹ § 1 k c. W razie wątpliwości ciężar dowodu, że dane postanowienia nie spełniają przesłanek klauzuli generalnej spoczywa na przedsiębiorcy. – art. 385¹ § 4 k c. Aby uchylić domniemanie, że klauzula umowna zgodna z którąś z przykładowych klauzul wymienionych w art. 385³ k c. jest niedozwolonym postanowieniem umownym należy wykazać, że została ona uzgodniona indywidualnie lub, że nie kształtuje praw i obowiązków konsumentów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami rażąco naruszając ich interesy mimo swego „niedozwolonego” brzmienia tzn nie spełnia przesłanek z art. 385¹ § 1 k c. Dopiero po wykazaniu tej drugiej okoliczności może dojść do uchylenia domniemania abuzywności.

Kwestionowane postanowienie precyzując okoliczności, w jakich konsument może złożyć reklamację i określając cechy jakie musi spełniać reklamowany towar, w istotny sposób ogranicza możliwość złożenia przez konsumenta reklamacji. Pozbawia więc konsumenta możliwości pełnego korzystania z uprawnień przysługujących mu na mocy przepisów kodeksu cywilnego i opartych na nich przepisów ustawy z dn. 27 lipca 2002r. o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej i o zmianie kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2002 nr 141, poz. 1176 ze zm.) chroniących interesy konsumentów. Poprzez ustalenie, że reklamacji podlegają wyłącznie wady ukryte powstałe z winy producenta w towarze nie zużytym postanowienie zawęża zakres przypadków, w których konsument jest uprawniony do złożenia reklamacji. Wady towaru mogą ujawnić się dopiero w trakcie jego używania, co niekiedy w sposób naturalny prowadzi do zmiany wyglądu zewnętrznego towaru. W każdym przypadku nawet gdyby reklamacja nie została uwzględniona, przedsiębiorca nie może odmówić konsumentowi prawa do jej złożenia a nawet stwarzać wrażenia, że prawo to konsumentowi nie przysługuje. Ponadto z postanowienia wzorca nie wynika co pozwany sprzedawca rozumie pod pojęciem towaru nie zużytego. Oceny w tym zakresie dokonuje sam przedsiębiorca, stosując sobie tylko znane kryteria, które mogą naruszać interesy konsumentów.

Analizowane postanowienie jest sprzeczne z dobrymi obyczajami, ponieważ opiera się na braku wiedzy i doświadczenia konsumentów oraz zmierza do wywołania u nich błędnego przekonania o braku możliwości złożenia reklamacji, jeżeli towar, mimo, iż nie upłynął jeszcze termin do złożenia reklamacji, nosi cechy zewnętrznego zużycia.

Należy wyjaśnić, iż Sąd rozstrzygał w sprawie żądania pozwu, pomimo deklaracji dokonania przez pozwanego stosownych zmian w treści wzorca, albowiem zgodnie z art. 479³⁹ z żądaniem uznania postanowienia wzorca umowy za niedozwolone można wystąpić również wtedy, gdy pozwany zaniechał jego stosowania, jeżeli od tego zaniechania nie minęło sześć miesięcy.

Na ocenę abuzywności analizowanych klauzul umownych nie miało wpływu złożenie przez pozwanego oświadczenia o uznaniu powództwa w tym zakresie. Zgodnie bowiem z przepisem art. 479⁴¹ kpc Sąd nawet w przypadku uznania powództwa, przed wydaniem wyroku obowiązany jest dokonać merytorycznej oceny kwestionowanego postanowienia.

Mając na uwadze dokonane ustalenia Sąd Okręgowy stwierdził, że kwestionowane postanowienie spełnia przesłanki klauzuli niedozwolonej określone w art. 385¹ § 1 kc i na podstawie art. 479⁴² § 1 kpc zakazał jego wykorzystywania w obrocie.

O obciążeniu strony pozwanej stałą opłatą sądową od pozwu orzeczono na podstawie art. 26 ust 1 pkt 6 w zw z art. 113 ust 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2010r., nr 90,, poz. 594 ze zm.)

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie art. 98 kpc. ponieważ po stronie powoda w postępowaniu występował profesjonalny pełnomocnik.

O publikacji prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym zarządzono na zasadzie art. 479⁴⁴ kpc.

SSO Witold Rękosiewicz